Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Entomologia
Prowadzący	dr hab. Piotr Ceryngier, prof. uczelni, mgr Małgorzata Czaja
Wydział	Wydział Biologii i Nauk o Środowisku
Kierunek	Biologia
Poziom studiów	I stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Moduł specjalnościowy / ścieżka	_
Dyscyplina naukowa	Nauki biologiczne
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2022/2023
Rok studiów	II i III
Semestr	IV, VI (letnie)
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu	Do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Wykład: BI1_W01, BI1_W03, BI1_W04, Ćwiczenia: BI1_U02, BI1_U07, BI1_K01
Rodzaj zajęć	Wykład, ćwiczenia
Liczba godzin	60 (30 wykład + 30 ćwiczenia)
Liczba ECTS	Wykład 2, ćwiczenia 2
Wymagania wstępne	Zaliczone zajęcia z zoologii i ekologii
Opis i cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest zdobycie przez studenta wiedzy na temat filogenezy, systematyki, biologii i ekologii owadów, poznanie anatomii i morfologii owadów, przedstawicieli różnych grup systematycznych owadów, metod badawczych stosowanych w entomologii.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć: Wykład	Liczba godzin
1.	W1. Wprowadzenie do entomologii i owadów	2
2.	W2. Morfologia i anatomia	2
3.	W3. Cykle życiowe, rozród, strategie przetrwania	2
4.	W4. Systematyka: przerzutki, rybiki, owady staroskrzydłe	2
5.	W5. Systematyka: *Polyneoptera, Paraneoptera*	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

6.	W6. Systematyka: *Holometabola* 1	2
7.	W7. Systematyka: *Holometabola* 2	2
8.	W8. Grupy troficzne owadów	2
9.	W9. Wrogowie naturalni owadów	2
10.	W10. Owady społeczne	2
11.	W11. Życie seksualne owadów	2
12.	W12. Znaczenie i wykorzystanie owadów	2
13.	W13. Wymieranie i ochrona owadów	2
14.	W14/15. Aktualne trendy badawcze	4
	Łącznie godzin:	30

	Temat/blok zajęć: Ćwiczenia	Liczba godzin
1.	C1. Pobieranie zimujących owadów przy użyciu sita entomologicznego (zajęcia w terenie)	2
2.	C2-3. Przebieranie i oznaczanie zebranych owadów	4
3.	C4-6. Przegląd przedstawicieli różnych rzędów owadów	6
4.	C7-8. Budowa zewnętrzna i wewnętrzna owadów	4
5.	C9. Parazytoidy mszyc - zbiór spasożytowanych mszyc i umieszczenie ich w pojemnikach do hodowli (zajęcia w terenie)	2
6.	C10-11. Przegląd i oznaczanie parazytoidów wylatujących z mszyc	4
7.	C12-13. Zbiór owadów przy użyciu różnych metod (zajęcia w terenie)	4
8.	C14-15. Preparowanie owadów, etykietowanie, tworzenie kolekcji	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
BI1_W01	Absolwent zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i złożone uwarunkowania w biologii,	1. Student opisuje zjawiska i procesy występujące u owadów (W2-3, 8-11, W15).	Egzamin pisemny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	rozumie podstawowe zjawiska i procesy biologiczne.	2. Streszcza poglądy na filogenezę i podział systematyczny owadów (W4-7).	
BI1_W03	Absolwent zna i rozumie problematykę z różnych działów biologii oraz z zakresu matematyki, fizyki i chemii niezbędną dla zrozumienia podstawowych zjawisk i procesów przyrodniczych.	Student objaśnia powiązania entomologii i innymi dziedzinami (W4-7).	Egzamin pisemny
BI1_W04	Absolwent zna i rozumie terminologię biologiczną oraz ma znajomość rozwoju biologii i stosowanych w niej metod badawczych.	1. Student definiuje terminy związane z entomologią (W1-14). 2. Omawia rozwój entomologii i stosowanych w niej metod (W1, W14/15).	Egzamin pisemny
BI1_U02	Absolwent potrafi właściwie dobrać źródła i informacje z nich pochodzące, rozumie literaturę z zakresu biologii w języku polskim; czyta ze zrozumieniem teksty naukowe w języku angielskim.	Student zbiera i dobiera informacje o owadach ze źródeł w języku polskim i angielskim (C1-15).	Raporty z ćwiczeń
BI1_U07	Absolwent potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne dotyczące zagadnień szczegółowych z zakresu biologii.	Student przygotowuje wystąpienie ustne o owadach (C1-15).	Raporty z ćwiczeń
BI1_K01	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych z zakresu biologii.	Student dąży do krytycznej oceny posiadanej wiedzy entomologicznej (C1-15).	Raporty z ćwiczeń

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny, prezentacja Power Point, laptop Wykonywanie ćwiczeń praktycznych: binokulary, preparaty, lupy. Raporty z przeprowadzonych ćwiczeń, MsOffice.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Wykład

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	32/1,28
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		18/0,72
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	18	

Ćwiczenia

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1,2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	-	
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	15/0,8
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	10	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Wykład
Egzamin testowy (max. 50 pkt)
46–50 – bdb
41–45 – db+
36–40 – db
31–35 – dst+
26–30 – dst
<26 – ndst
Student może uczestniczyć w konsultacjach przed egzaminem. Student może podejść do egzaminu po zaliczeniu ćwiczeń.

Ćwiczenia
Obecność na ćwiczeniach obowiązkowa. Ocena na podstawie wykonanych zadań.
Ocena z raportów:
Ocena 5,0: Sprawozdanie zawiera wszystkie niezbędne elementy i wyczerpującą, krytyczną analizę wyników badań terenowych i laboratoryjnych w oparciu o wiedzę teoretyczną oraz poprawnie sformułowane, wnikliwe wnioski.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Ocena 4,5: Student wykazał się dobrą umiejętnością interpretacji danych, rzetelnie opisał przebieg doświadczenia i precyzyjnie przedstawił wyniki.
Ocena 4,0: Sprawozdanie jest przygotowane poprawnie, zawiera większość wymaganych elementów oraz logiczne wnioski, które wynikają bezpośrednio z przeprowadzonych zadań laboratoryjnych i obserwacji w terenie.
Ocena 3,5: Sprawozdanie ćwiczeń jest odpowiednie, jednak interpretacja wyników ma charakter głównie opisowy i brakuje w niej głębszego uzasadnienia obserwowanych procesów.
Ocena 3,0: Sprawozdanie zawiera podstawowe dane i opisy, które mimo uproszczeń lub drobnych błędów, potwierdzają realizację celu ćwiczenia.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy:
dst – student w ograniczonym stopniu opisuje zjawiska i procesy występujące u owadów, streszcza poglądy na filogenezę i podział systematyczny owadów, objaśnia powiązania entomologii i innymi dziedzinami, definiuje terminy związane z entomologią, omawia rozwój entomologii i stosowanych w niej metod
db – student dobrze opisuje zjawiska i procesy występujące u owadów, streszcza poglądy na filogenezę i podział systematyczny owadów, objaśnia powiązania entomologii i innymi dziedzinami, definiuje terminy związane z entomologią, omawia rozwój entomologii i stosowanych w niej metod
bdb – student bardzo dobrze opisuje zjawiska i procesy występujące u owadów, streszcza poglądy na filogenezę i podział systematyczny owadów, objaśnia powiązania entomologii i innymi dziedzinami, definiuje terminy związane z entomologią, omawia rozwój entomologii i stosowanych w niej metod

Brana jest pod uwagę średnia dla efektów przedmiotowych w zakresie wiedzy.

Efekty w zakresie umiejętności:
dst – student w ograniczonym stopniu zbiera i dobiera informacje o owadach ze źródeł w języku polskim i angielskim, przygotowuje wystąpienie ustne o owadach
db – student dobrze zbiera i dobiera informacje o owadach ze źródeł w języku polskim i angielskim, przygotowuje wystąpienie ustne o owadach
bdb – student bardzo dobrze zbiera i dobiera informacje o owadach ze źródeł w języku polskim i angielskim, przygotowuje wystąpienie ustne o owadach

Brana jest pod uwagę średnia dla efektów przedmiotowych w zakresie umiejętności.

Efekty w zakresie kompetencji społecznych:
dst – student w ograniczonym stopniu dąży do krytycznej oceny posiadanej wiedzy entomologicznej
db – student w zadowalającym stopniu dąży do krytycznej oceny posiadanej wiedzy entomologicznej
bdb – student w wysokim stopniu dąży do krytycznej oceny posiadanej wiedzy entomologicznej

Ocena połówkowa 3,5 jest wystawiana w przypadku pełnego zaliczenia EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 3,0, ale student nie przyswoił w pełni EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 4,0. Ocena połówkowa 4,5 jest wystawiana w przypadku pełnego zaliczenia

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 4,0, ale student nie przyswoił w pełni EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 5,0

Literatura obowiązkowa

1.	Błaszak C. (red.) – Zoologia, Stawonogi, tom 2, część 2, PWN.
2.	McGavin C., Davranoglou L.-R. 2025. Podstawy entomologii, PWN.

Literatura uzupełniająca

1.	Kozłowski M.W. – Owady Polski, Multico.
2.	Kozłowski M.W. – Owady Polski – Chrząszcze, Multico.
3.	Razowski J. – Słownik entomologiczny, PWN.
4.	Razowski J. – Słownik morfologii owadów, PWN.
5.	Zeszyty z serii Klucze do oznaczania owadów Polski.
6.	Małgorzata Czaja and Piotr Ceryngier "Distribution and Ecology of *Cynegetis impunctata* (Linnaeus, 1767) (Coleoptera: Coccinellidae) in Poland: New Records and Review of Published Data," *The Coleopterists Bulletin* 79(1), 137-145, (28 February 2025). https://doi.org/10.1649/0010-065X-79.1.137

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.